

BORREBY KAPEL

MAGLEBY SOGN. VESTEB FLAKKEBJERG HERRED

Sognepræsten i Magleby skulde, ifølge Bevillinger af 24. Jan. 1755 og 19. Nov. 1756, holde Gudstjeneste i Kapellet, naar det forlangtes. 1863 blev det ændret til een Tjeneste om Maanedn, og ved Kirkeministeriets Skrivelse af 24. Okt. 1910 blev Sognepræsten midlertidigt fritaget ogsaa for denne Tjeneste.

Johan Friis¹ skal have ladet bygge en lille Kirke eller Kapel paa Borreby og forsynet den med Alter, Prædikestol og »behørige Ornamenten«. Efter at Kapellet i mange Aar havde staaet øde og ubrugt, lod Willum Berregaard (Ejer af Borreby 1750—69)² det i 1754 »meget pyntelig forny og forsyne med nyt Alter, Font, Prædikestol samt Orgelværk etc«. Kapellet findes i Borggaardens Vestfløj, der er opført 1606, i et Rum syd for Porten, med Vinduer baade mod Øst og Vest, og med Dør i Øst. Væggene er dels dækkede af Egepaneler, med guldkantede Spejl, dels af indsatte Malerier. Loftets Bjælker er dækket af Puds og Mellemmrummene udpudsede som en Række smalle Tøndehvælv; i Skjoldbuerne er udskaarne Kerubhoveder. Gulvet er lagt med Kalkstensfliser.

INVENTAR

Alteret, fra 1754, staar op ad Nordvæggen (Fig. 2). Bordets Marmorplade bæres af to rokoko-svungne Ben med Kerubhoveder og har i Sargens Kartouche et malet Skriftsted (1. Cor. 11. 24). Selve Alterbygningen er formet som en rundbuet Portal med korintiske Halvsøjler; til Siderne staar to Engle; i Gavlen er et Jehova-Navn omgivet af Skyer og Straaler, og paa Gavlkammene hviler to Kvinder: Troen med Kors og Kalk, Haabet med Anker. Alterbilledet, 92 × 63 cm, forestiller Nadverens Indstiftelse; under Billedet et Skriftsted (1. Cor. 11. 26). Tavlen er af Eg med ret stærk Forgyldning.

Paa Alterbordet ligger en *Skiferplade*, 25,7 × 17,4 cm, hvori indhugget fem ligearmede, fligede Kors; Pladen er omvundet med Silkebaand og forseglet med Lak.

Fig. 1. Borreby. Herskabsstol (S. 952), i Kapellets Sydvesthjørne.

V. H. 1932

Altersølv. Kalk (Fig. 4) af kbh. Prøvesølv 1776, 19,7 cm høj, med rund Fod, paa hvis Overside en drevet Laurbærkrans; riflet Skaft, lille Knop; Bæger med riflet Underdel og udladende Rand. Paa Fodens Forkant graveret Skrivskrift: »Foræret til Borrebye Capel af Christoffer Fabritius Anno 1776«; Mestermærke for Chr. Werum 1776 (Olrík 116). Samtidig *Disk*, med samme Mærker.

Alterkrucifiks, metalstøbt, fra samme Tid som Altersølvet.

Alterskranke, af Smedejern, med rund Haandstang, flade Opstandere, hvorimellem store Dobbeltliljer; i de to midterste Fag er der kronede Spejlmonogrammer, omgivet af to krydslagte Grene, henvisende til Willum Berregaard og Hustru (sml. S. 948, †Sarkofag 2).

Fonten (Fig. 3) er en udskåret Engel, som holder et lille Bækken, der paa Undersiden er formet som en Hvirvelroset. Ophængt i en snoet Jernstang i nordøstre Hjørne.

Daabsfad af Sølv, ovalt, 33,5 cm langt, med riflet Kant; Mestermærke som Magleby Kalks (S. 943). Paa Undersiden indprikket: »Ny prøve«, og graveret: »Anna Elisabeth Faith døbt d. 1. Sept. 1779, Catharina El. Faith døbt d. 5. Sept. 1782, Gundil Faith døbt d. 14. Nov. 1776, Christopher Faith døbt d. 6. Jul. 1778«.

Prædikestol, fra 1754, af enkel Opbygning, med to Fag og to Halvfag; lille Op-

V. H. 1932

Fig. 2. Borreby. Altertavle 1754 (S. 950).

gang; lille, profileret. Fodstolpe; samtidig Himmel med Due. Forgyldte Skriftsteder, direkte paa Træet; paa Stolens to Fyldings-Spejl: Esa. 40. 9; Actor. 4. 29; paa Frisen: Esa. 62. 6; paa Opgangens Fyldings-Spejl: Esa. 52, 7; paa Himlens Frise: Esa. 66,3. Lille Læsepult paa Smedejerns-Arm og med Lysepibe. Firdelt *Timeglas*, $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{4}{4}$, i rødmalet og forgyldt Træstativ med drejede Smaabalustre. Stolen staar i Nordvesthjørnet.

Præstestolen er komponeret sammen med Prædikestolen og har foroven et Gitter med drejede Smaabalustre; paa Dørens Fyldings-Spejl et forgyldt Skriftsted: Psalm. 32. 5. *Degnestolen*, ved Øst-siden, svarer hertil, men har i Gitteret en Udtagning og heri en Pult; paa Fyldings-Spejlet under Pulten et forgyldt Skriftsted: Psal. 96. 1.

Stoleværket staar ved Øst- og Vestvæggen; Forpanelerne har hver tre Fyldinger. Paa Vestpanelets Forside er to

Klapsæder, paa Østpanelet en Klappænk; ved Indgangen et Klapsæde.

Herskabsstolen (sml. Fig. 1) har halvrundt Fremspring, hvori der over et fast Panel med Fyldings-Spejl er to Skydevinduer og to faste Overvinduer; Fagene flankeres af joniske Pilastre. Paa Frisen forgyldt Skriftsted: 1. Sam. 3.9. Døren, mod Øst, har ud- og indvendig to Spejlfyldinger. I Stolen, som staar i Sydvesthjørnet, er indsat to Malerier (Nr. 7—8).

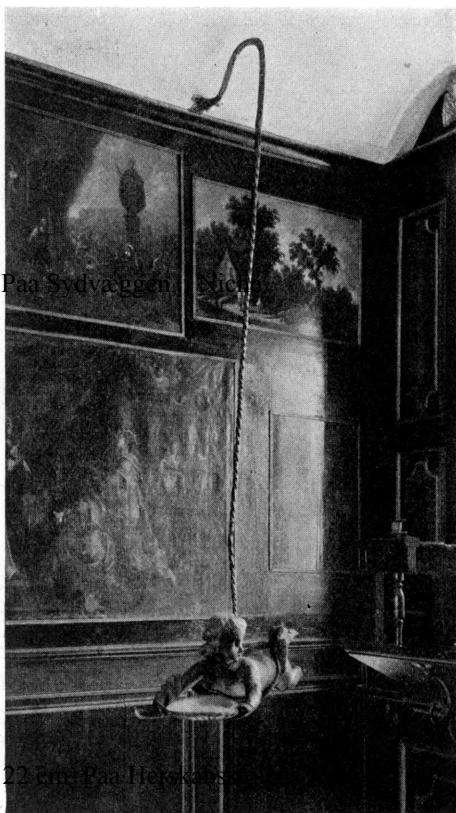
Dør. Den indvendige Dobbeldør har fire Fyldinger paa begge Sider; alle Fyldings-Spejl har forgyldte Skriftsteder (Psal. 84. 11; Genes. 24. 31; Joh. 10. 9; Psal. 121. 8; Præd. 4. 17; Sachar. 8. 21; Math. 7. 7; Psal. 24. 9). Indvendig, over Døren, et Skriftsted: Psal. 95. 6.

Alt Træværk staar i blank Eg med Forgyldning.

Malerierne, der dækker Væggene og sikkert er opsat i 1754, har følgende Fremstillinger.

- 1) Jomfru Maria rækker Barnet til en Olding (Simeon). Landskab med Figurer; i Skyerne Engle med Blomsterkranse. Lærred, 57,5 × 44 cm. Paa Østvæggen, over Døren.

- 2) Johannes Døberen. Halvfigur; for-neden et Lam. Lærred, 87,5 × 73,5 cm; sign.: »PB f. 1683«. Paa Øst-væggen, mellem Vinduerne.
- 3) Korsfæstelsesgruppe; Longinus til Hest. Lærred, 57 × 78,5 cm. Paa Øst-væggen, ovenover Nr. 2.
- 4) Hyrdernes Tilbedelse. Lærred, 141 × 197 cm. Paa Syd-væggen, m. Mose, indenfor Døren.
- 5) Kristus paa Korset; tilbedende Kvinde. Lærred, 118 × 83,5 cm; stærkt medtaget. Derover:
- 6) Kristus med Tornekrone. Brystbil- led. Lærred, 51 × 44 cm. Paa Væggen ved Indgangen til Herskabsstolen.
- 7) Elieser og Rebekka ved Brønden. Landskab med Figurer: Østerland- ske Krigsfolk; Kvinder bringer Brød, Kurve, Dunke, Flasker m. m. Lær- red, 80 × 181 cm. Derover:
- 8) Kristus i Gethsemane. Lærred, 79 × 122 cm. Paa Herskabs- stolen.
- 9) Den bodfærdige Magdalene. Halv- figur, svarende til Nr. 2. Lærred, 89 × 74 cm. Paa Vest-væggen, Derover (S. 951).
- 10) Ældre Mand knælende for en Kvinde. Lærred, 56,5 × 77 cm.
- 11) Moses findes og overgives til den ægyptiske Prinsesse. Træ, 54 × 84,5 cm. Paa Altervæggen, over Prædikestolen.
- 12) Hyrdernes Tilbedelse. Lærred, 99 × 136 cm. Ved Prædikestolen.
- 13) Josef møder Patriarken Jakob. Træ, 69 × 90,5 cm. Paa Altervæggen, over Nr. 12.
- 14) Kristus, tornekronet, holdende sit Kors. Lærred, 62 × 49,5 cm.
- 15) Ester. Træ, 53 × 84 cm. Over Nr. 14, begge paa Altervæggen, vest for Alteret.
- 16) Maria, med Sværdet rettet mod Hjertet; Lidelseredskaber. Lærred, 62 × 49 cm. Derover:
- 17) Overgangen gennem det Røde Hav. Træ, 54 × 84 cm. Paa Altervæggen øst for Alteret.
- 18) Simeon og Anna. Lærred, 98 × 123 cm. Derover:
- 19) To Ynglinge og en Engel i Ildovnen. Træ, 68 × 88 cm.
- 20) De hellige tre Konger tilbeder Kristus. Træ, 62 × 47 cm. Derover:

V. H. 1932

21) Herren og to Engle besøger Abraham. Træ, 53 × 86 cm. Alle paa Altervæggen.

Fra Magleby Kirke er i ny Tid overført til Kapellet og lagt i Gulvet under Fonten Laaget af en Kalkstens *Kiste* med Indskrift over Hendrich Berregaard (sml. S. 948).

KILDER OG HENVISNINGER

Præsteindberetning om Magleby 1755 (NM), 1759 (LA). — Redigeret af V. H. 1932.

¹ Henry Petersen: Om Borreby og dets Ejere. En Beretning fra det forrige Aarhundrede. Danske Samlinger. 2. R. V, 70, 74. ² F. Richardt og T. A. Becker: Prospectør af danske Herregaarde. III, 1. Fr. Beckett i Danske Herregaarde ved 1920. I. S. 376. Præsteindberetning 1759.

V. H. 193-2

Fig. 4. Borreby. Kalk 1776
(S. 951).